

**Chương 3
Hệ thu cảm**

24/02/2016 11:16 SA 1 Nguyễn Hữu Trí

Chương 3 HỆ THỤ CẢM

- 3.1 Khái niệm hệ thu cảm
- 3.2. Các giác quan đặc biệt

24/02/2016 11:16 SA 2 Nguyễn Hữu Trí

Hệ thu cảm

- Hệ thu cảm hay còn được gọi bằng các tên khác nhau như cơ quan cảm giác, cơ quan phân tích, giác quan, thụ quan.
- Hệ thu cảm là cơ quan chuyên trách gồm những tế bào đặc biệt hóa để tiếp nhận kích thích từ môi trường bên ngoài và bên trong đối với cơ thể.
- Mọi trường sống luôn biến đổi (cả bên ngoài và bên trong) đòi hỏi cơ thể phải phản ứng để thích nghi.
- Điều đó đảm bảo cho tính toàn vẹn thống nhất của cơ thể đối với môi trường, đảm bảo sự cân bằng cho các hệ thống sống để tồn tại và phát triển.

24/02/2016 11:16 SA 3 Nguyễn Hữu Trí

Cấu tạo cơ quan cảm giác

Cơ quan cảm giác điển hình thường có 3 phần:

- Bộ phận ngoại biên
- Bộ phận dẫn truyền
- Bộ phận trung ương

24/02/2016 11:16 SA 4 Nguyễn Hữu Trí

Xúc giác

Xúc giác hay cơ quan cảm giác da và nội tạng báo cho cơ thể những cảm giác va chạm, tiếp xúc, nóng, lạnh và đau. Đây là cơ quan chiếm diện tích lớn nhất cơ thể (khoảng 1,5 m²), một mình nó chiếm khoảng 16% trọng lượng cơ thể.

24/02/2016 11:16 SA 5 Nguyễn Hữu Trí

Da người

Cấu tạo gồm ba lớp:

- Lớp biểu bì (epidermis):
- Lớp da chính thức (Dermis)
- Lớp dưới da (Hypodermis)

24/02/2016 11:16 SA 6 Nguyễn Hữu Trí

Biểu bì

Biểu bì là biểu mô dẹt tầng có sừng bao phủ bao gồm chủ yếu là các tế bào sừng, ngoài ra còn có ba loại tế bào số lượng ít hơn là tế bào sắc tố, tế bào Langerhans và tế bào Merkel.

Các tế bào biểu mô có tính hóa sừng gọi là tế bào sừng (keratinocyte).

Người ta thường phân biệt da dày không có lông với da mỏng có lông có ở nhiều nơi trong cơ thể

24/02/2016 11:16 SA

7

Nguyễn Hữu Trí

Tế bào của biểu mô

Tế bào sừng: Tế bào chính của biểu mô tổng hợp keratin, một protein sợi giúp cho da bền vững và có khả năng bảo vệ, có tính chun giãn, da có thể trai rộng, bao phủ một diện tích lớn trong các trường hợp sưng, phù hay khi có thai.

Tế bào sắc tố: tổng hợp melanin, sắc tố da giúp bảo vệ da khỏi sự hủy hoại của tia cực tím (UV).

Tế bào Langerhans: còn gọi là tế bào tua nhánh của biểu mô là đại thực bào di cư từ tủy xương vào, có khả năng thực bào các tác nhân xâm nhiễm

24/02/2016 11:16 SA

8

Nguyễn Hữu Trí

Màu da

Phụ thuộc vào 3 loại sắc tố
Hemoglobin: do mạch máu da cung cấp

Melanin: do tế bào sắc tố tổng hợp

Carotene: thu được từ các thực phẩm có nguồn gốc thực vật

24/02/2016 11:16 SA

9

Nguyễn Hữu Trí

Thể Meissner thu nhận kích thích cơ học ma sát.

Thể Paccini thu nhận kích thích cơ học áp lực

Thể Krause thu nhận kích thích nhiệt độ lạnh

Thể Ruffini thu nhận kích thích nhiệt độ nóng

Các đầu mút thần kinh thu nhận kích thích đau

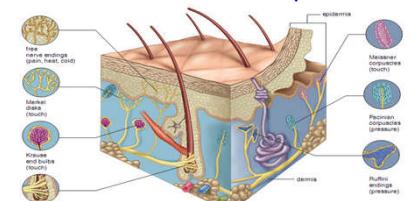

Figure 14: Sensory receptors in human skin.

The classical view is that each sensory receptor has the main function shown here. However, investigations report that receptors are not so selective. For example, a detailed examination of the skin of the ear shows only free nerve endings (pain receptors), and yet the skin of the ear is sensitive to all sensations. Therefore, it appears that the receptors of the skin are somewhat, but not completely, specialized.

24/02/2016 11:16 SA

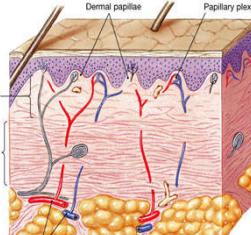
10

Nguyễn Hữu Trí

Lớp da chính thức

Ranh giới giữa biểu bì và da chính thức không bằng phẳng, các phần bì nhú lên gọi là nhú bì (dermal papilla) nằm xen giữa các phần lõm xuống của biểu bì được gọi là nhú biểu bì (epidermal ridge).

24/02/2016 11:16 SA

11

Nguyễn Hữu Trí

Lớp hạ bì hay lớp dưới da

Được tạo bởi mô liên kết thưa có chứa một khối các tế bào mỡ gọi là mô mỡ dưới da (pannicle adiposus).

Ở tầng dưới cùng tiếp xúc với cơ quan bên trong cơ thể. Trong lớp này, có các cấu tạo như lông (pili), móng (ungues) và các loại tuyến nhỡ, mồ hôi, sữa.

Hạ bì thường không được xem là thành phần cấu tạo của da, có vai trò gắn kết da vào mô kế cận một cách lỏng lẻo.

24/02/2016 11:16 SA

12

Nguyễn Hữu Trí

Lông tóc

Là các cấu trúc sừng hóa, dài, có xuất nguồn từ biểu bì. Màu sắc, kích thước, mật độ lông tóc khác nhau tùy thuộc chủng tộc, tuổi tác, giới tính và vùng cơ thể

24/02/2016 11:16 SA 13 Nguyễn Hữu Trí

Các tuyến của da

Tuyến bã (sebaceous gland)
Tuyến mồ hôi (sweat gland)

24/02/2016 11:16 SA 14 Nguyễn Hữu Trí

Chức năng của da

Da có ba chức năng chính:

- **Chức năng bảo vệ:** chống lại các tác dụng cơ học, chống sự xâm nhập của vi khuẩn và chất độc.
- **Chức năng trao đổi chất:** như bài tiết mồ hôi, điều hòa thân nhiệt, làm nhiệm vụ hô hấp.
- **Chức năng cảm giác:** da được coi là cơ quan cảm giác nói chung, là cơ quan cảm giác nhiệt và đau

24/02/2016 11:16 SA 15 Nguyễn Hữu Trí

Các giác quan đặc biệt

Vị giác (Taste) và Khứu giác (Olfaction)
Thị giác (Vision)
Thính giác (Hearing)
Trạng thái cân bằng (Equilibrium)

24/02/2016 11:16 SA 16 Nguyễn Hữu Trí

Vị giác

Vị giác cùng với khứu giác là hai cơ quan cảm giác hóa học.

Vị giác là cảm giác về tính vật chất của vị lên niêm mạc lưỡi và khoang miệng

24/02/2016 11:16 SA 17 Nguyễn Hữu Trí

Cấu tạo

Cơ quan vị giác là các tế bào cảm nhận vị của các chất nằm trên mặt lưỡi, vòm miệng, hầu, chúng tập hợp lại thành những đơn vị gọi là nụ vị giác. Nơi tập trung nhiều trên lưỡi là đầu mút, xung quanh rìa lưỡi và gốc lưỡi. Mặt dưới lưỡi và khoảng giữa mặt trên lưỡi không có các thể thụ cảm vị giác.

24/02/2016 11:16 SA 18 Nguyễn Hữu Trí

Cấu tạo

Các nút vị giác có hình củ hành. Mỗi nút có từ 2-6 tế bào vị giác luồng cúc nằm xen kẽ với các tế bào trù.

Ở đâu phía trên mỗi tế bào vị giác có các nhung mao còn đầu dưới là sợi thần kinh cảm giác vị giác. Mỗi nút có 2-3 sợi thần kinh

Posterior pharyngeal wall, Lymphatic tissue of the pharyngeal wall, Palatine tonsils, Vallate papillae, Foliate papillae, Foramen caecum, Dorsum of the tongue, Tip of the tongue (apex lingual).

24/02/2016 11:16 SA 19 Nguyễn Hữu Trí

Lưỡi

- Là một khối cơ vân, được lợp bởi một lớp niêm mạc đặc biệt, có cấu trúc khác nhau tùy vùng lưỡi.
- Giúp điều chỉnh thức ăn vào răng khi nhai
- Trên lưỡi có các loại gai lưỡi

a. Tongue: Shows regions for sweet, salty, sour, and bitter. b. Papillae: Shows a cross-section of a papilla with taste buds. c. Taste buds: Shows a detailed view of a taste bud with supporting cells, basal cell, and connective tissue. d. One taste bud: Shows a single taste bud with its components.

Figure 14.5 Taste buds.

24/02/2016 11:16 SA 20 Nguyễn Hữu Trí

Gai lưỡi

(a) Circumvallate papilla: Chứa khoảng 100 nút vị giác.

(b) Fungiform papilla: Chứa khoảng 5 nút vị giác.

(c) Filiform papillae: Chức năng xúc giác.

Water receptors (phayre), Umami, Taste buds, Circumvallate papilla, Fungiform papilla, Filiform papillae.

24/02/2016 11:16 SA 21 Nguyễn Hữu Trí

Cảm giác vị giác

5 vị chính gây nên cảm giác vị giác là mặn, ngọt, chua, đắng, umami.

Các vị khác chỉ là sự kết hợp của 5 vị cơ bản nói trên.

Cảm giác vị giác nói chung là đơn giản. Tuy nhiên khi ăn uống, cảm giác vị giác thường được tăng cường nhờ sự tham gia của các giác quan khác như thị giác, khứu giác...

Sweet, Salty, Sour, Bitter.

24/02/2016 11:16 SA 22 Nguyễn Hữu Trí

Cơ quan khứu giác (Mũi)

Khứu giác là một trong năm hệ thụ cảm ngoài. Cùng với vị giác tiếp nhận các kích thích hóa học thông qua mùi và vị. Là hệ thụ cảm phát triển sớm nhất trong quá trình phát triển chủng loại

24/02/2016 11:16 SA 23 Nguyễn Hữu Trí

Cơ quan khứu giác (Mũi)

Bộ thần kinh khứu giác

Khứu giác là một trong năm hệ thụ cảm ngoài. Cùng với vị giác tiếp nhận các kích thích hóa học thông qua mùi và vị.

Là hệ thụ cảm phát triển sớm nhất trong quá trình phát triển chủng loại

Xương bướm, Màng khứu.

24/02/2016 11:16 SA 24 Nguyễn Hữu Trí

Độ nhạy của khứu giác

Khứu giác có độ nhạy cảm khá cao, độ nhạy cảm khứu giác thay đổi tùy theo loài, theo tuổi, theo sự luyện tập.

Cảm giác khứu giác phụ thuộc vào nồng độ chất có mùi trong không khí, tốc độ va chạm của các chất vào tế bào thụ cảm và tùy vào trạng thái sinh lý của cơ quan khứu giác.

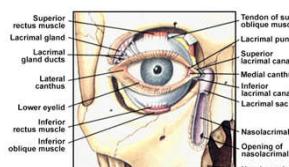
24/02/2016 11:16 SA

25

Nguyễn Hữu Trí

Thị giác: Cầu mắt + Các cấu trúc phụ

24/02/2016 11:16 SA

26

Nguyễn Hữu Trí

Mắt

Mắt (eye) là một cơ quan tiếp nhận thị giác có cấu tạo phức hợp và phát triển cao cho phép phân tích chính xác dạng, cường độ và màu sắc của ánh sáng phản hồi từ các vật thể.

Mắt được bảo vệ bởi các xương của xương sọ, tạo nên hốc mắt (orbit).

Mắt gồm cầu mắt (eyeball), thần kinh thị giác và các bộ phận hỗ trợ xung quanh thị giác.

24/02/2016 11:16 SA

27

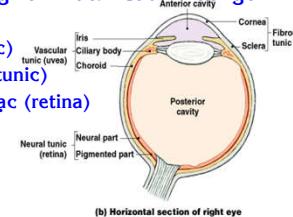
Nguyễn Hữu Trí

Cấu tạo của mắt

Cầu mắt (eyeball) là cấu tạo chính của mắt, nằm lọt trong xương ổ mắt. Cầu mắt gồm những cấu tạo sau:

- Màng sợi (fibrous tunic)
- Màng mạch (vascular tunic)
- Màng lưới hay võng mạc (retina)

24/02/2016 11:16 SA

28

Nguyễn Hữu Trí

Màng mạch

Nằm sát với màng sợi, màng mạch chính thức mềm và có mạng lưới mạch máu dày đặc xen kẽ bởi một số tế bào sắc tố.

Thể mi (ciliary body) là phần dày lên của màng mạch nằm ở ranh giới giữa màng cứng và giác mạc. Thể mi gồm khoảng 70 mao lồi mi, trong có mạch máu. Thể mi có chức năng tiết thủy dịch (aqueous humor).

24/02/2016 11:16 SA

29

Nguyễn Hữu Trí

Màng mạch: Mống mắt (tròng đen - iris)

Là phần trước của màng mạch hình dĩa tròn, ở chính giữa có lỗ thủng gọi là đồng tử (con người -pupil). Mống mắt cấu tạo bởi mô dệm liền kết, chứa nhiều sắc tố.

Bình thường đường kính đồng tử vào khoảng 2-5mm. Sự co giãn thu hẹp lại hay mở rộng ra có tác dụng điều chỉnh lượng ánh sáng lọt vào bên trong.

24/02/2016 11:16 SA

30

Nguyễn Hữu Trí

Các cơ trong của mống mắt

Móng mắt có hai loại cơ tròn là cơ co đồng tử (sphincter pupillae muscle) ở xung quanh con ngươi và cơ giãn đồng tử (dilator pupillae muscle) tỏa hình tia.

Dây thần kinh phó giao cảm làm co, dây giao cảm làm giãn đồng tử

24/02/2016 11:16 SA 31 Nguyễn Hữu Trí

Võng mạc

Võng mạc (retina) nằm phía trong cùng, tiếp xúc với thủy tinh dịch, chứa sắc tố, các lớp tiếp theo có các tế bào thụ cảm ánh sáng là tế bào gậy (rod cell) và tế bào nón (cone cell).

24/02/2016 11:16 SA 32 Nguyễn Hữu Trí

Võng mạc

Ở mắt người, có khoảng 110-125 triệu tế bào gậy và 6-7 triệu tế bào nón.

Tế bào nón là các tế bào cảm nhận màu sắc, tiếp nhận những tia sáng chiếu thẳng, có cường độ lớn; Tế bào gậy rất nhạy với ánh sáng có cường độ yếu, tiếp nhận các tia sáng chiếu nghiêng, có cường độ bé

24/02/2016 11:16 SA 33 Nguyễn Hữu Trí

Võng mạc

Figure 14.10 *Processes in the eye*. The cone layer of the retina contains disks of membrane, which contain visual pigments. In rods, the membrane of each rod contains only one disk, whereas in cones there are many disks. Light energy causes a change in the visual pigment in the rods and cones, which triggers a series of events that ends in the initiation of a process of signaling that ends in changes in plasma membranes of the bipolar and ganglion cells. These changes in membranes allow the transmission of signals to the optic nerve. The optic nerve transmits these signals to the brain, where they are interpreted as vision.

Nói chung, động vật ăn đêm có số lượng tế bào gậy lớn, động vật ăn ngày có số lượng tế bào nón tăng lên. Càng xa điểm vàng về hai phía của võng mạc, số tế bào gậy tăng và số tế bào nón càng giảm.

24/02/2016 11:16 SA 34 Nguyễn Hữu Trí

Thần kinh thị giác

Dưới lớp tế bào cảm quang là các tế bào thần kinh gồm các loại: tế bào hạch, lưỡng cực, nằm ngang. Sợi trực của các tế bào này tập hợp thành dây thần kinh thị giác (dây số II). Tại điểm dây thần kinh số II và đích thể thoát ra khỏi cầu mắt được gọi là điểm mù. Tại điểm mù không có các tế bào cảm quang phân bố.

24/02/2016 11:16 SA 35

Thủy tinh thể

Thủy tinh thể (lens) trong giống như một thấu kính lồi, có đường kính 9mm, diềm lồi chính giữa tương ứng với đồng tử, trục nối hai diềm lồi khoảng 4mm. Khi nhìn xa, mặt lồi dẹt bớt lại; khi nhìn gần mặt lồi phồng lên.

Thủy tinh thể trong suốt, có khả năng khúc xạ ánh sáng.

Thủy tinh thể được cố định nhờ dây chằng từ thể mi.

24/02/2016 11:16 SA 36 Nguyễn Hữu Trí

Thủy tinh dịch

Thủy tinh dịch giống như chất thạch, là khối lớn choáng phần rỗng cầu mắt, tiếp xúc với võng mạc.

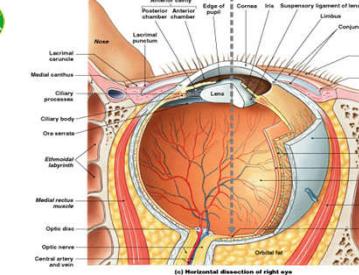
Toàn bộ được bọc trong màng mỏng trong suốt là màng thủy tinh.

Thủy tinh dịch trong suốt có khả năng khúc xạ ánh sáng.

24/02/2016 11:16 SA

37

Nguyễn Hữu Trí

Nếu kẻ một đường thẳng góc với thủy tinh thể đi qua con ngươi vào võng mạc thì điểm cắt võng mạc chính là điểm vàng (macula) và đó là trực quang học của mắt.

24/02/2016 11:16 SA

38

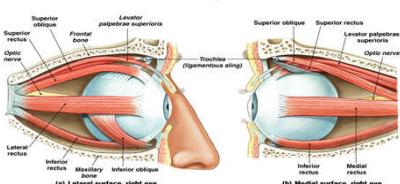
Nguyễn Hữu Trí

Cấu tạo hỗ trợ

Các cấu trúc hỗ trợ mắt gồm có:

- Mi mắt
- Tuyến lệ và đường dẫn
- Các cơ vận động cầu mắt

24/02/2016 11:16 SA

39

Nguyễn Hữu Trí

Thần kinh vận động mắt

Điều khiển vận động chung của mắt gồm ba dây thần kinh:

- Dây số III: vận động cơ chéo
- Dây số IV: vận động cơ thẳng
- Dây số VI: vận động chung của mắt

24/02/2016 11:16 SA

40

Nguyễn Hữu Trí

Hệ thống quang học của mắt

Sự khúc xạ ánh sáng: các tia sáng chiếu vào mắt trước khi đến võng mạc phải vượt qua các cấu tạo của mắt có khả năng khúc xạ:

- Giác mạc và thủy tinh thể
- Thủy tinh thể
- Thủy tinh dịch

Sự khúc xạ này làm cho ánh sáng tập trung vào điểm vàng ở đáy mắt và do đó thu nhỏ hình ảnh của vật thể, làm cho hình ảnh rõ hơn.

24/02/2016 11:16 SA

41

Nguyễn Hữu Trí

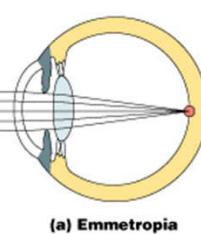

Sự điều tiết

Mắt bình thường (Emmetropia)

Cấu tạo bình thường của mắt cho phép nhìn rõ các vật cách xa từ 65m trở lên với ảnh hiện rõ trên võng mạc và không cần sự điều chỉnh nào.

Ảnh sẽ tập trung trên bề mặt võng mạc

(a) Emmetropia

24/02/2016 11:16 SA

42

Nguyễn Hữu Trí

Sự điều tiết

Khoảng cách 65m vì vậy gọi là viễn điểm của mắt.
Khi vật cảng tiến lại gần, mắt buộc phải tự điều chỉnh bằng cách tăng độ cong của thủy tinh thể để giảm tiêu cự cho đến khoảng cách gần nhất mà thủy tinh thể không thể điều chỉnh được nữa gọi là cận điểm

24/02/2016 11:16 SA 43 Nguyễn Hữu Trí

Tật cận thị (Myopia)

Bệnh cận thị do thủy tinh thể quá cong hoặc do cầu mắt quá dẹp trên-dưới làm đường kính mắt quá dài, hình ảnh hiện trước võng mạc.

Người cận thị vì vậy phải mang kính phân kì (hai mặt lõm).

24/02/2016 11:16 SA 44 Nguyễn Hữu Trí

Cận thị

Người cận lục trẻ và già có thể bỏ kính do chứng viễn tuổi già trung hòa phần nào bệnh cận thị.
Bệnh cận thị thường di truyền, cũng có trường hợp tăng ở tuổi thiếu niên

24/02/2016 11:16 SA 45 Nguyễn Hữu Trí

Tật viễn thị (Hyperopia)

Bệnh viễn thị do thủy tinh thể không có khả năng cong đet tốt và nhất là do cấu tạo của cầu mắt dẹp trước -sau làm đường kính mắt quá ngắn, hình ảnh hiện sau võng mạc.

Người viễn thị vì vậy phải mang kính hội tụ (hai mặt lõi).

24/02/2016 11:16 SA 46 Nguyễn Hữu Trí

Loạn thị (Astigmatism)

Ngoài cận thị, viễn thị, còn có thể gặp bệnh loạn thị trong đó hình ảnh của vật thể bị méo mó không rõ.

Nguyên nhân là do hệ thống quang học có cấu tạo không đồng nhất, độ cong của thủy tinh thể không đều làm cho ánh sáng khúc xạ theo nhiều hướng, không quy tụ để tạo ảnh.

24/02/2016 11:16 SA 47 Nguyễn Hữu Trí

Cơ quan thính giác và thăng bằng

24/02/2016 11:16 SA 48 Nguyễn Hữu Trí

Màng nhĩ

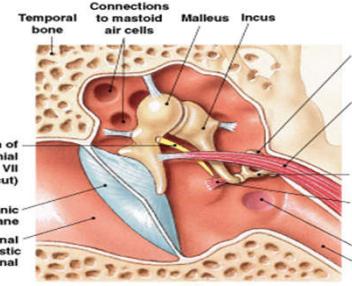
Đầu cuối ống tai ngoài có một màng hình bầu dục, gọi là màng nhĩ (tympanic membrane, eardrum). Mặt ngoài màng nhĩ có biểu bì mỏng, mặt trong màng nhĩ có biểu mô vuông đơn tiếp nối với biểu mô của hòm nhĩ. Xen giữa hai lớp biểu mô này là một lớp mô liên kết chắc được cấu tạo bởi các sợi collagen, sợi tạo keo và các nguyên bào sợi.

Màng nhĩ là cấu trúc truyền sóng âm đến các xương con ở tai giữa.

24/02/2016 11:16 SA

49

Nguyễn Hữu Trí

(a)

24/02/2016 11:16 SA

50

Nguyễn Hữu Trí

Tai giữa

Tai giữa (middle ear, tympanic cavity) là một khoang không đều, nằm bên trong xương thái dương ở đoạn giữa màng nhĩ và mặt trong xương thái dương ở đoạn giữa màng nhĩ và mặt xương của tai trong.

Tai giữa gồm xoang nhĩ, vòi eustache và nang chum.

Tai giữa có phia trước thông với hầu qua vòi nhĩ (auditory tube) hay vòi eustach (eustachian tube), phia sau thông với các xoang chứa khí nằm trong mõm chum xương thái dương.

Tai giữa có biểu mô dẹt đơn, bên dưới có lớp đệm mỏng gắn chặt vào màng xương.

24/02/2016 11:16 SA

51

Nguyễn Hữu Trí

Tai giữa: xoang nhĩ

Có thể tích khoảng 1 cm^3 , xoang nhĩ thông với vòi eustach

Màng nhĩ được nối vào cửa sổ bầu dục bởi một chuỗi ba xương tai (auditory ossicle) nhỏ là xương búa (malleus), xương đe (incus) và xương bàn đạp (stape) có vai trò truyền các rung động cơ học từ màng nhĩ đến tai trong.

Bên trong tai giữa có hai cơ nhỏ gắn vào xương búa và xương bàn đạp, có chức năng điều chỉnh sự dẫn truyền âm thanh.

24/02/2016 11:16 SA

52

Nguyễn Hữu Trí

Ba xương tai

Xương búa gắn vào màng nhĩ và xương bàn đạp gắn vào cửa sổ bầu dục. Các xương tai được nối vào nhau bởi các khớp hoạt dịch.

24/02/2016 11:16 SA

53

Nguyễn Hữu Trí

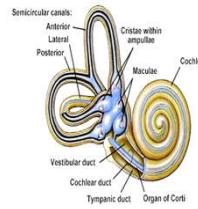
Tai trong

Tai trong (internal ear) hay còn gọi là mè đạo (labyrinth) cấu tạo gồm hai mè đạo.

Mè đạo xương (bony labyrinth) bao gồm một chuỗi các tế bào (xoang).

Trong phần đá xương thái dương có chứa mè đạo màng (membranous labyrinth) bên trong.

Tai trong chia làm ba bộ phận: các vòng bán khuyên, tiền đình và ốc tai. Ốc tai là cơ quan cảm giác thính giác, tiền đình và các vòng bán khuyên hợp lại thành bộ máy tiền đình.

24/02/2016 11:16 SA

54

Nguyễn Hữu Trí

Cơ quan Corti

24/02/2016 11:16 SA 55 Nguyễn Hữu Trí

Cảm giác thính giác

Ốc tai có các thụ quan âm thanh, các tế bào này hợp với một màng mỏng hợp thành cơ quan Corti với tổng số hơn 20 000 tế bào. Sợi trục của các tế bào thụ cảm âm thanh tập hợp thành nhánh ốc tai của dây số VIII.

24/02/2016 11:16 SA Nguyễn Hữu Trí

Sự truyền sóng âm

Các xương búa áp sát màng nhĩ, còn xương bàn đạp thì áp sát vào màng của sô bầu dục. Màng nhĩ rộng khoảng 72 mm², màng của sô bầu dục 3,2 mm². Tỉ lệ này là 1/22 làm cho sóng âm được tăng cường lên 22 lần ở cửa sô bầu dục. Vì vậy, với một dao động nhẹ, cũng làm màng bầu dục rung động. Các sóng áp lực nhận được ở cửa sô bầu dục được truyền tới ngoại dịch tai làm cho màng tiền đình và nội dịch trong ốc tai lắc lượt dao động.

24/02/2016 11:16 SA 57 Nguyễn Hữu Trí

Sự truyền sóng âm

Cảm giác nghe phụ thuộc chủ yếu vào màng nền, màng này sẽ kích thích các tế bào thụ cảm có lông của cơ quan Corti, và các tế bào có lông này khuếch đại thành những xung thần kinh, xung này theo dây thần kinh thính giác lên vùng vỏ não tính giác ở não.

24/02/2016 11:16 SA 58 Nguyễn Hữu Trí

Giới hạn thu nhận âm thanh

Đơn vị đo thính lực là Decibel. Giới hạn thính lực của người khoảng 10-120 Db, quá giới hạn 120Db sẽ gây cảm giác đau ở tai và có thể gây tổn hại cơ quan thính giác. Người bình thường có khả năng thu nhận âm thanh có tần số từ 20-20 000 Hz, giới hạn thu nhận giảm dần theo tuổi, người càng lớn tuổi càng khó nghe được âm thanh cao.

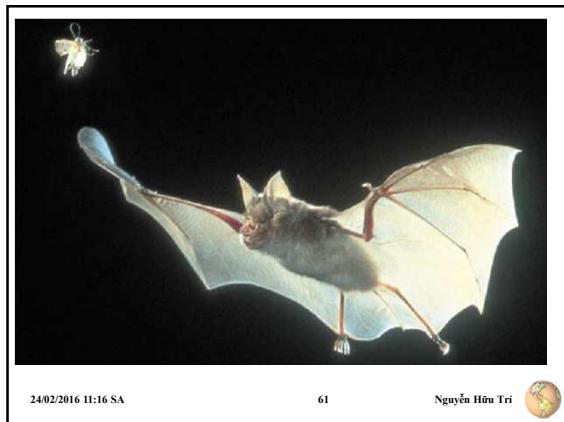
24/02/2016 11:16 SA 59 Nguyễn Hữu Trí

Độ nhạy của thính giác

Một số động vật có khả năng đặc biệt nghe được cả siêu âm (tần số hơn 20 000 Hz) như chó, mèo, dơi...ngược lại, một số loài nghe được âm rất thấp, dưới 20Hz như cừu. Tai người có thể nghe tốt các âm có tần số từ 1000 -4000Hz, ngưỡng để phân biệt các âm là 5Hz. Khoảng cách hai âm có thể phân biệt được là 0,01 giây. Các tế bào thụ cảm âm thanh có khả năng thích nghi nhanh, âm càng cao và càng mạnh, sự thích nghi càng nhanh. Đây là một cơ chế tự vệ.

24/02/2016 11:16 SA 60 Nguyễn Hữu Trí

24/02/2016

24/02/2016 11:16 SA

61

Nguyễn Hữu Trí

